

ДЕОНТОЛОГІЯ

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Семінарське заняття 1

Деонтологія як наука і навчальна дисципліна

План

1. Предмет та структура курсу «деонтологія».
2. Мета та завдання деонтології
3. Історичні аспекти розвитку та становлення деонтології.
4. Основні джерела деонтології.
5. Місце деонтології в системі суспільних дисциплін.

Запитання та завдання для самоперевірки

1. Що означає термін деонтологія?
2. Які погляди вчених на визначення предмета деонтології вам відомі?
3. Яка різниця між поняттями деонтологія як наука та як навчальна дисципліна?
4. Яка мета та завдання деонтології як навчальної дисципліни?
5. Які передумови зумовили виникнення деонтології?
6. Які основні етапи становлення та розвитку деонтології?
7. Які основні джерела деонтології?
8. Як пов'язана деонтологія з іншими суспільними дисциплінами?

Семінарське заняття 2

Тема 2. Професійна етика та професійна деонтологія

План

1. Професійна деонтологія як умова становлення соціального працівника.
2. Професійно-етичний кодекс як підґрунтя поведінки соціального працівника.
3. Обґрунтуйте необхідні компоненти професійної етики соціального працівника.
4. Основні принципи етики соціального працівника.
5. Особистісні якості соціального працівника, необхідні для створення позитивного іміджу.

Запитання та завдання для самоперевірки

- 1) Порівняйте зміст професії соціального працівника з іншими людинознавчими професіями. Визначте найбільш цінні особистісні якості, необхідні для діяльності соціального працівника.
- 2) Визначте привабливі і непривабливі сторони соціально-педагогічної діяльності соціального працівника.
- 3) Проаналізуйте особливості кодексу соціальних працівників.
- 4) Розкрийте роль і місце соціальної деонтології у формуванні стилів професійного спілкування.

Семінарське заняття 3

Тема 3. Основні етичні концепції

План

1. Процес зміни етичних принципів.
2. “Золоте правило” етичної системи.
3. Аристотелівська етична традиція.
4. Деонтологічна лінія Канта та онтологічна лінія Гегеля, їх роль у формуванні соціальної деонтології.
5. Правда – істина. Культурний релятивізм та індивідуалізм.
6. Сучасний етап формування професійних етичних норм.

Запитання та завдання для самоперевірки

1. У яких працях Сократа викладені основні етичні принципи виховання та адаптації особистості у суспільстві?
2. Що характерно для розуміння сутності моральної культури Платоном?
3. Яка основна категорія покладається Аристотелем у зміст моральної культури особистості?
4. Поясніть сенс висловлювання: Мораль була б нікчемною наукою, якби вона не могла засвідчити людині, що її найбільший інтерес полягає в тому, щоби бути добродесною. (П.Гольбах).
5. Чи не втратили свого значення положення кодексу соціальної етики, які сформулював Квінтіліан?
6. Які провідні ідеї покладені Августином Блаженным у теорію морального виховання?
7. У чому сутність моральної доктрини епохи Середньовіччя?
8. Які провідні настанови викладено у «Повчанні» Володимира Мономаха?
9. На яких основних моральних постулатах базується соціальна етика епохи Відродження й Нового часу?

Семінарське заняття 4

Тема 4. Етичні засоби подолання конфліктів у соціальної діяльності

План

1. Зміст поняття „конфлікт”, типологія конфліктів, їх особливості.
2. Причини і джерела конфліктів, їх позитивні і негативні сторони. Стадії розвитку конфліктів.
3. Культура розв’язання конфлікту. „Непрямі методи” приглушення конфлікту.
4. Аналіз конфліктів у соціально-педагогічній діяльності.
5. Гармонізація відносин у психолого-соціальних конфліктах.
6. Етичні засади соціально-педагогічної діяльності у процесі розв’язання конфлікту.

Запитання та завдання для самоперевірки

- 1) Назвіть різні варіанти створення соціальним педагогом «ситуацій успіху».
- 2) У чому полягає суть реалізації соціальним працівником прийомів індивідуальної соціальної взаємодії.

3) Перерахуйте та стисло охарактеризуйте способи розв'язання складних соціальних ситуацій.

Семінарське заняття 5

Тема 5. Моделі прийняття професійних рішень соціальними працівниками

План

1. Патерналістична модель: приклади.
2. Інструментальна модель: приклади.
3. Контрактна модель: приклади.
4. Персоналістична модель: приклади.

Запитання та завдання для самоперевірки

1. Загальне та особливе при прийнятті етичних рішень.
2. Охарактеризуйте моделі прийняття професійних рішень.
3. Обґрунтуйте вибір тієї чи іншої моделі.

Семінарське заняття 6

Тема 6. Професійні межі у стосунках з клієнтом - реальні та можливі дії соціального працівника

План

1. Характеристики світу клієнта (час – соціальний простір – місце дій – контекст подій).
2. Реальні дії соціального працівника.
3. Можливі дії соціального працівника.

Запитання та завдання для самоперевірки

1. Структура професійного спілкування у соціальній роботі.
2. Комунікація як чинник соціалізації.
3. Латентні ролі соціального працівника.
4. Професійно-етичні принципи у діяльності соціального працівника.

Семінарське заняття 7

Тема 7. Моральна свідомість особистості соціального працівника

План

1. Поняття і структура моральної свідомості особистості.
2. Принципи моралі.
3. Моральна самосвідомість соціального працівника.
4. Честь, гідність, совість фахівця - соціального працівника.

Запитання та завдання для самоперевірки

1. Що таке моральна свідомість особистості?
2. Обґрунтуйте роль етичних знань у професійному становленні соціального працівника.
3. У чому полягає сутність поняття «моральне буття соціального працівника»?

4. У чому полягає єдність і відмінність понять «честь», «скромність» і «гідність»?
5. Якими сутнісними ознаками відрізняється ідея корисливості Сократа від утилітаристського розуміння честі і гідності у І.Бентама і Г.Спенсера?

Семінарське заняття 8

Тема 8. Особливості діяльності соціального працівника у неспецифічних сферах: професійно-етичні аспекти.

План

1. Суть та основні компоненти професійно-етичних систем та кодексів у медицині, педагогіці, психології.
2. Формування ціннісних орієнтацій соціального працівника в умовах впливу різних професійно-етичних систем.

Запитання та завдання для самоперевірки

1. Доведіть доцільність творчого підходу соціального працівника до професійної діяльності в умовах впливу різних професійно-етичних систем.
2. У чому виражається спільність та відмінність професійно-етичних систем та кодексів у медицині, педагогіці, психології.
3. Назвіть основні ціннісні орієнтації молоді у сучасних умовах розвитку суспільства.
4. Засоби формування життєвих цінностей молоді у вільний від навчання час.

Семінарське заняття 9

Тема 9. Моральна культура і духовна творчість соціального працівника

План

1. Моральна культура, як інтегральна єдність двох суспільних явищ: культури і моралі.
2. Професійна культура соціального працівника.
3. Професійна майстерність соціального працівника.

Запитання та завдання для самоперевірки

- 1) Дайте визначення понять «культура», «професійна культура», «мораль», «професійна майстерність».
- 2) Вкажіть специфічні особливості моральної культури соціального працівника.
- 3) Зобразіть схематично змістове ядро професійної майстерності.
- 4) Назвіть основні складові професійної культури соціального працівника. Обґрунтуйте.
- 5) Обґрунтуйте думку про те, що для справжнього професіонала важлива єдність між особистісним і професійним.

Семінарське заняття : 10

Тема: ДІЛОВА АТРИБУТИКА

План

1. Візитівки.

2. Сувеніри і подарунки в діловій сфері.
3. Етикет національних символів.

Основні поняття і ключові слова: ділові подарунки та сувеніри, квіти, етикет національних символів, прапор, герб, гімн, етикет національного прапора.

Питання та завдання для самоконтролю

1. Яку роль відіграють візитівки в діловому спілкуванні?
2. Як користуватися візитівками?
3. Зробіть макет візитівки (представницької, приватної), картки фірми.
4. Як підбирати та дарувати сувеніри?
5. Яким є “квітковий етикет”?
6. Розкрийте зміст поняття “етикет національних символів”.
7. Яким є етикет національного прапора?

Семінар № : 11

Тема : ІМІДЖ ДІЛОВОЇ ЛЮДИНИ

План

1. Імідж як умова ділового успіху.
2. Зовнішній вигляд ділової людини.

Основні поняття і ключові слова: імідж, імідж організації (корпоративний імідж), компоненти іміджу організації, імідж ділової людини, формування іміджу ділової людини, зовнішній вигляд ділової людини; діловий костюм, компоненти ділового костюма, аксесуари, діловий одяг для чоловіків, діловий одяг для жінок, правила підбору одягу, зачіска ділових чоловіків, зачіска ділових жінок, парфуми для чоловіків, парфуми для жінок, косметика, макіяж ділової жінки, прикраси для чоловіків, прикраси для жінок, ювелірні вироби, біжутерія, постава, хода, манери, звички, спорт.

Питання та завдання для самоконтролю

1. Що включає поняття “імідж”?
2. В чому полягає суть іміджу організації?
3. Дайте характеристику іміджу як основи успіху ділової людини.
4. Охарактеризуйте зовнішні та внутрішні чинники іміджу ділової людини.
5. Яку роль відіграє самооцінка у формуванні іміджу?
6. Як впливає зовнішній вигляд на імідж ділової людини?
7. Що притаманно зовнішньому вигляду ділового чоловіка?

8. Охарактеризуйте складові зовнішнього вигляду ділової жінки.
9. Що слід розуміти під поняттям “манери ділової людини”?
10. Поміркуйте над іміджем своєї професії.

Семінар № : 12

Тема : ДІЛОВІ ПРИЙОМИ

План

1. Загальні вимоги до проведення ділових прийомів.
2. Види прийомів.
3. Культура організації прийому та поведінки за столом.

Основні поняття і ключові слова: види ділових прийомів, прийоми без розміщення, прийоми з розміщенням, організація прийомів з розміщенням, правила сервірування столу, скатертини, серветки, квіти, тарілки, основні столові прибори, правила користування приборами, послідовність подачі блюд, поєднання блюд і напоїв, правила поведінки за столом.

Питання та завдання для самоконтролю

1. Яка роль прийомів в налагодженні ділових контактів?
2. Якими є загальні вимоги до проведення ділових прийомів?
3. Проаналізуйте особливості різних видів прийому без розміщення.
4. Яким є порядок проведення прийому з розміщенням?
5. Як сервірувати стіл?
6. Які існують правила користування столовими приборами?
7. Яка послідовність подачі блюд?
8. Як поєднуються блюда та напої?
9. Назвіть та прокоментуйте правила поведінки за столом.

Семінар № : 13

Тема: ВЗАЄМОРОЗУМІННЯ ТА КОНФЛІКТИ У СПІЛКУВАННІ

План

1. Взаєморозуміння у спілкуванні.
2. Міжособистісні конфлікти у спілкуванні.
3. Аналіз та методи подолання конфліктів в організації.

Основні поняття і ключові слова: взаєморозуміння, рівні взаєморозуміння: згода, розуміння як осмислення, співпереживання, бар'єри на шляху взаєморозуміння, механізми взаєморозуміння,

рефлексія, ідентифікація, емпатія, виробничі конфлікти, причини виробничих конфліктів, заходи з профілактики та вирішення виробничих конфліктів.

Питання та завдання для самоконтролю

1. Яка роль взаєморозуміння у спілкуванні?
2. Які існують рівні взаєморозуміння?
3. Які існують бар'єри на шляху до взаєморозуміння у спілкуванні.
4. Визначте та проаналізуйте механізми взаєморозуміння та роль етики в їх застосуванні.
5. Дайте означення основних видів конфліктів.
6. Які існують причини міжособистісних конфліктів?
7. Дайте обґрунтування доцільності вибору відповідного способу управління конфліктом у різних ситуаціях.
8. Розкрийте зміст методики аналізу та вирішення міжособистісного конфлікту.
9. Чому, на Вашу думку, не можна перемогти в конфлікті?
10. Чому співробітництво вважають основою вирішення конфліктів?
11. Що таке "асертивність"?
12. Які причини конфліктів в організації?
13. Які існують об'єктивні причини управлінського конфлікту?
14. Визначте та проаналізуйте суб'єктивні причини управлінського конфлікту.
15. Визначте та проаналізуйте фактори попередження управлінських конфліктів.

Семінар №:14

Тема:

ДІЛОВІ ЗУСТРІЧІ ТА ПЕРЕГОВОРИ

План

1. Підготовка та проведення ділових зустрічей.
2. Особливості проведення ділових переговорів.
3. Презентація.

Основні поняття і ключові слова: ділові зустрічі, підготовка і проведення ділових зустрічей, зустріч делегації, привітання, розміщення учасників зустрічі, офіційна мова, презентація, PR-компанія (Public relation), символічний менеджмент, презентаційна доповідь.

Питання та завдання для самоконтролю

1. Розкрийте зміст основних моментів домовленості про ділову зустріч.
2. Які особливості вибору території проведення ділової зустрічі?

3. Назвіть та прокоментуйте етапи підготовки та проведення ділової зустрічі.
4. Як ефективно підготуватися до проведення ділових переговорів?
5. Розкрийте сутність та зміст принципового (гарвардського) методу проведення переговорів.
6. Якими є основні прийоми сприйняття партнера при веденні переговорів?
7. Яку роль в налагодженні ділових стосунків відіграє презентація?
8. Розкрийте особливості підготовки та проведення презентації.